

Zelena gospodarska rast

Kataloški zapisi spremljanja izvajanja ukrepov

Ime instrumenta	Strateške podlage	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila	
NEPOVRATNE FINANČNE SPODBUDE ZA RAZISKAVE IN INOVACIJE TER TRŽNI PRODOR NIZKOOGLJIČNIH TEHNOLOGIJ IN IZDELKOV					
Spodbujanje raziskav in inovacij za prehod v NOD	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude), demonstracijski	MGRT, SVRK, MIZŠ	da
	AN URE				
	OP EKP	✓			
	AN OVE				
Spodbujanje podjetništva za prehod v NOD	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)	SVRK, MGRT	da
	AN URE				
	OP EKP	✓			
	AN OVE				
Finančne spodbude za demonstracijske projekte	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)	MGRT, MOP, MzI	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
	AN OVE				
DAVKI IN TAKSE					
Okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida	OP TGP		davčna politika	MOP, FURS, MF	da
	AN URE	✓			
	OP EKP				
	AN OVE				
Projekt Zelena proračunska reforma (Izvedba procesov za oblikovanje in pospešitev izvajanja ukrepov na področjih: davkov in taks)	OP TGP	✓	davčna politika, ekonomski	MF (in MOP, MKGP, MzI, MGRT)	da
	AN URE				
	OP EKP				
	AN OVE				
Spodbujanje energetske učinkovitosti in izkoriščanja obnovljivih virov energije v okviru drugih davkov na energente	OP TGP	✓	davčna politika	MF	da
	AN URE				
	OP EKP				
	AN OVE	✓			
Postopno zmanjševanje spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP	OP TGP	✓	ekonomski	MF	da
	AN URE				
	OP EKP				
	AN OVE				
ZELENO JAVNO NAROČANJE IN JAVNO NAROČANJE INOVACIJ					
Razširitev in nadgradnja sistema zelenega javnega naročanja (ZeJN), vključno z uvajanjem javnega naročanja inovacij	OP TGP	✓	predpisi	MJU, MF	/
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
	AN OVE	✓			

Ime instrumenta	Strateške podlage	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila	
OZNAČEVANJE IN MINIMALNI STANDARDI ZA IZDELKE IN NAPRAVE					
Energijsko in okoljsko označevanje in minimalni standardi za izdelke in naprave	OP TGP	✓	predpisi	MzI DE, Tržni inšpektorat RS, Inšpektorat RS za infrastrukturo	da
	AN URE	✓			
	OP EKP				
	AN OVE				

NEPOVRATNE FINANČNE SPODBUDE ZA RAZISKAVE IN INOVACIJE TER TRŽNI PRODOR NIZKOOGLJIČNIH TEHNOLOGIJ IN IZDELKOV

SPODBUJANJE RAZISKAV IN INOVACIJ ZA PREHOD V NOD

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NR-1, NR-2 OP EKP: prednostna os 1, prednostna naložba 1.2, specifični cilj 1.2.1 Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski (podjetja, pravne osebe)
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude), demonstracijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGRT, SVRK, MIZŠ
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	<p>zmanjšanje rabe energije ☒</p> <p>zmanjšanje emisij TGP ☒</p> <p>povečanje rabe OVE ☒</p> <p>drugo: <u>povečanje snovne učinkovitosti in drugi elementi krožnega gospodarstva</u> ☒</p>
KRATEK OPIS	<p>Finančne spodbude za raziskave in inovacije, ki se uporabljajo za doseganje ciljev v zvezi s podnebnimi spremembami, so načrtovane v okviru OP EKP, prednostne osi: 1 Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva s prednostno naložbo 1.2 Spodbujanje naložb podjetij v raziskave in inovacije ter vzpostavljanje povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj ter visokošolskim izobraževalnim sektorjem) s specifičnim ciljem 1.2.1 Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij.</p> <p>Ukrepi, usmerjeni v zmanjševanje emisij TGP, se izvajajo v okviru prednostne naložbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> 065 Raziskave in inovacijska infrastruktura, procesi, prenos tehnologije ter sodelovanje v podjetjih s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu, kjer je koeficient za izračun prispevka k podnebnim ciljem 100 %. <p>V okviru področja sta bila pripravljena dva sklopa razpisov, in sicer za pilotno/demonstracijske projekte ter za raziskovalno razvojne projekte.</p> <p>V okviru spodbujanja pilotno/demonstracijskih projektov sta bila objavljena dva javna razpisa, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> DEMO PILOTI I leta 2017, z odločitvami o financiranju v letu 2018 in

	<ul style="list-style-type: none"> • DEMO PILOTI II v leta 2018, s sklepi o financiranju v letu 2019. <p>Podpora projektom na razpisu DEMO PILOTI II 2018 pomeni spodbujanje razvojne in inovacijske dejavnosti podjetij v obliki pilotnih in demonstracijskih projektov, ki imajo širši obseg učinkov, kot je obseg na ravni projektnih partnerjev. Pričakuje se, da bodo ti projekti ključno vplivali na inovacijsko aktivnost podjetij, njihovo usposobljenost, pridobivanje referenc in izboljšanje njihovega konkurenčnega položaja. To ima pozitiven vpliv na celotno Slovenijo in vsa področja Strategije pametne specializacije, zato so ti projekti tudi v strateškem interesu Republike Slovenije.</p> <p>Prav slednje je tudi razlog, da je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) po identifikaciji kar 32-ih kvalitetnih demonstracijskih in pilotnih projektov, Službo Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) zaprosilo za povečanje razpoložljivih sredstev na tem razpisu s predvidenih 53 mio EUR na 73 mio EUR.</p> <p>V okviru spodbud za raziskovalno razvojne projekte je bil leta 2017 objavljen javni razpis »Spodbude za raziskovalno razvojne projekte 2« s tremi roki odpiranja, v posameznih letih 2017, 2018 in 2019. V slednjem je bil novembra leta 2019 postavljen tretji rok za odpiranje, vendar bodo odločitve o financiranju zaradi velikega števila vlog znane šele pred poletjem 2020.</p> <p>Namen razpisa »Spodbude za raziskovalno razvojne projekte 2« je spodbujanje raziskovalno razvojnih in inovacijskih dejavnosti v podjetjih ali konzorcijih podjetij v okviru inovativnih raziskovalno razvojnih projektov za razvoj novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev na prednostnih področjih S4. Projekti se spodbujajo z namenom pospeševanja inovacij, skrajšanja časa od ideje do trga, pridobitve referenc ter krepitve konkurenčnega položaja podjetij in njihovega pozicioniranja v obstoječih in novih verigah vrednosti ter povečanja naložb zasebnega sektorja v raziskave in inovacije.</p> <p>Poleg spodbujanja domačih RRI projektov se v okviru programa EUREKA spodbuja tudi izvajanje mednarodnih RRI projektov.</p> <p>Prvotno je bilo za financiranje ukrepa s kodo 065 predvidenih manj sredstev, vendar so se sredstva povečala zaradi številnih kvalitetnih vlog podjetij. Poleg virov MGRT, ki je bil izhodiščni vir sredstev za omenjene razpise, so bila tem sredstvom dodana tudi sredstva iste kode ukrepa s strani MIZŠ.</p>
PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE	
EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)

Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA

Razpis **DEMO PILOTI II** je bil sicer objavljen v letu 2018, vendar so bila sredstva dodeljena v sredini leta 2019. Po izvedenem postopku vrednotenja vlog, so bila zaradi velikega zanimanja podjetij za tovrstne spodbude, posebej v manj razviti regiji Vzhodna Slovenija, sredstva povečana s 56.602.502 na 73.139.828 evrov in se tem podprtih 32 kakovostnih projektov ter posledično 184 podjetij. Od vseh sredstev je 67,1 milijonov evrov namenjenih kohezijski regiji Vzhodna Slovenija, kar je ključno za odpravljanje razvojnih razlik v primerjavi s kohezijsko regijo Zahodna Slovenija.

Pomemben prispevek k realizaciji ciljev *Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)* pomeni tudi dejstvo, da je vrednotenje vlog v okviru razpisa pokazalo, da v Sloveniji obstaja razvojni potencial za prav vsa področja Strategije pametne specializacije. Ministrstvo je s tem razpisom potrdilo projekte na vseh devetih področjih S4. Od 32 projektov jih je bilo največ, 10, uvrščenih v področje pametne specializacije Pametna mesta in skupnosti, 7 v Tovarne prihodnosti, 4 v področje Krožno gospodarstvo, 4 v Mobilnost ter 3 v področje Pametne stavbe z lesno verigo, skupaj 28 od 32 projektov (ostali projekti so s področja hrane, turizma, medicine in materialov). To so področja, v katerih je večina projektov usmerjena v različne aktivnosti, pristope in rešitve na področju prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo. V primerjavi s preteklimi razpisi so bila v tokratnem razpisu izrecno navedena področja z večjo težo pri ocenjevanju, in sicer s kriteriji digitalno, krožno, (S)Industrija 4.0, ki pripomorejo tudi k prehodu v NOD.

V okviru **spodbud za raziskovalno razvojne projekte** je bil v letu 2017 objavljen javni razpis »Spodbude za raziskovalno razvojne projekte 2« s tremi roki odpiranja, v posameznih letih 2017, 2018 in 2019. Zadnje odpiranje je potekalo 18. 11. 2019, odločitve o financiranju pa bodo zaradi velikega števila vlog znane šele maja ali junija 2020. V razpisni dokumentaciji je bil kriterij »prispevek k prehodu v krožno in nizkoogljično gospodarstvo« projekta vrednoten s 8,75 %, projekti pa tudi niso izkazovali nikakršnih konkretnih prispevkov znižanja emisij TGP oziroma drugih kazalnikov trajnosti in energetske učinkovitosti. Za projekte iz tretjega odpiranja bo na voljo okrog 14 mio EUR sredstev.

Poleg spodbujanja domačih RRI projektov se v okviru programa EUREKA spodbuja tudi izvajanje mednarodnih RRI projektov. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje slovenskega dela mednarodnih raziskovalno-razvojnih projektov, ki so potrjeni na zasedanjih programa EUREKA. Končni cilj vsakega projekta, da bi lahko prejel oznako EUREKA, mora biti nov izdelek, postopek ali storitev. Na voljo je največ 300.000 evrov sofinanciranja za projekt, ki traja skupno 36 mesecev, oziroma največ 100.000 evrov za 12 mesecev izvajanja projekta, v kolikor se projekt izvaja v kohezijski regiji Zahodna Slovenija. Za projekte, ki se bodo izvajali v kohezijski regiji Vzhodna Slovenija, višina sofinanciranja ni omejena.

Prav tako se krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij spodbuja skozi bilateralne razpise, npr. INTERREG, kjer je eno od prednostnih področij tudi Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov.

DOSEŽENI UČINKI

Ukrep podpore raziskovalno-razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov uporablja sredstva s kodo ukrepa 065 (koeficient 100 % za izračun prispevka k podnebnim ciljem) in bi moral biti glede na svoj osnovni namen bolj neposredno usmerjen k financiranju projektov, ki bodo prispevali k doseganju podnebnih ciljev. Iz nabora izbranih projektov je po lastni subjektivni oceni pri DEMO PILOTIH II tretjina projektov usmerjenih v NOD, kjer bi lahko pričakovali učinek na zmanjšanje emisij TGP in s tem prispevek k doseganju podnebnih ciljev. V razpisih merila za doseganje učinkov na področju podnebnih ciljev niso bila kvantitativna, zato je njihov prispevek nemogoče oceniti.

Prav tako so vsi projekti, ki so bili izbrani na razpisu, praviloma večletni, kar pomeni, da se bodo zaključili v letih 2020, 2021, vrednotenje projektov pa bo izvedeno šele po tem.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Glede na že izvedene razpise in porabo predvidenih sredstev ni načrtovano, da bi bili v prihodnjem obdobju pripravljeni razpisi za demonstracijske pilotne projekte na področju prehoda v NOD. Sedaj odobreni projekti se bodo izvajali do leta 2021, 2022 oziroma 2023, zato bo mogoče vrednotiti izvedene ukrepe glede na rezultate projektov šele po koncu izvajanja operacij (projektov).

V *Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN)* je načrtovano, da se bo izvajanje instrumenta v obdobju 2020–2030 nadaljevalo ter nadgradilo, in sicer z naslednjimi poudarki:

- bolj ciljna usmeritev v raziskave in inovacije (tudi na humanističnih in družboslovnih ter družboslovno-naravoslovnih področjih), ki prispevajo k doseganju dolgoročnih podnebnih ciljev;
- povečanje obsega sredstev in njihovo zagotavljanje tudi v prihodnjem finančnem obdobju (predvidljivost in stalnost instrumentov) ter nadaljevanje razvoja različnih finančnih instrumentov (npr. SID banka);
- spodbujanje prijav slovenskih podjetij na razpise za raziskovalne in inovacijske projekte;
- prednostno spodbujanje raziskav in razvoja projektov na področjih izkoriščanja odvečne toplote, proizvodnje in rabe nizkoogljičnih goriv (sintetični plin, H₂, reciklirana ogljična goriva idr.), pridobivanja geotermalne električne energije, kaskadne rabe toplote in hladu, ukrepov URE, pametnih omrežij in skupnosti, ukrepov za izboljšanje snovne učinkovitosti in izkoriščanja OVE v industriji ter njihov razvoj do stopnje, primerne za demonstracijske in pilotne postavitve;
- preučitev možnosti podpore sodelovanja Slovenije z EIT Climate – KIC pri projektu Deep Demonstration.

PREDVIDENI UČINKI

Enako, kot to že velja za financirane projekte, do sedaj izvedeni razpisi ne predvidevajo kvantitativnih meril za doseganje učinkov v zvezi s podnebnimi cilji, hkrati pa je le manjši del projektov sploh usmerjen k temu. Med merili je pri razpisih doseganje okoljske trajnosti ovrednoteno s sorazmerno nizko utežjo, pri čemer pa naj bi projekti odgovarjali na izzive prehoda v krožno gospodarstvo.

OP EKP v svoji zasnovi ni predvidel kazalnikov, ki bi nakazovali na posredno ali neposredno znižanje emisij TGP ter povečanje energetske in snovne učinkovitosti, zato razpisi niso bili pripravljani na način, ki bi omogočal spremljanje učinkov projektov. Po drugi strani pa je potrebno omeniti, da je pri raziskovalno razvojnih projektih težko pričakovati neposredni prispevek k podnebnim ciljem, kar pripravo ustreznih kazalnikov dodatno otežuje.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Glede na dejstvo, da naj bi se sredstva iz kode ukrepa 065 (Raziskave in inovacijska infrastruktura, procesi, prenos tehnologije ter sodelovanje v podjetjih s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu in odpornosti na podnebne spremembe) usmerjala v projekte v zvezi s podnebnimi cilji, se ugotavlja, da v načrtovanje ukrepov to pravilo ni bilo vključeno. Ker gre pri kohezijskih sredstvih za usmeritev, ki je bila neposredno postavljena kot zahteva (20 % sredstev je potrebno usmeriti v projekte povezane s podnebnimi cilji), bi bilo potrebno tovrstna sredstva namensko usmerjati prav tja. Iz tega sledijo naslednja priporočila:

1. Področje prehoda v podnebno nevtravno družbo mora postati eno od prioritarnih področij pri financiranju raziskovalno-razvojnih programov in projektov, ki jih pripravljata MIZŠ in ARRS. Kriteriji izbire morajo upoštevati večjo težo teh področij pri ocenjevanju, za kar je potrebno pripraviti natančnejša pojasnila ocenjevalcem.
2. Pri programiranju ukrepov za obdobje 2021–2027 je potrebno posebno pozornost usmeriti v pravilno razumevanje namena posameznih finančnih virov, npr. koda ukrepov 065 bi morala biti praviloma usmerjena v razvojne projekte s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu.
3. V zvezi s spremljanjem projektov bi bilo potrebno postaviti konkretne cilje v zvezi s prehodom v nizkoogljično gospodarstvo. Sedaj postavljeni cilji (npr. povečati delež inovacijsko aktivnih podjetij) niso usmerjeni k doseganju podnebnih ciljev. Cilji lahko vključujejo npr. delež sredstev, usmerjenih v zelene tehnologije, razvoj materialov, ki bodo nadomeščala ogljično bolj potratne (npr. les namesto drugih materialov, novi materiali z manj vključenega ogljika pri proizvodnji), razvoj proizvodnje novih OVE – sintezna goriva in s tem povezana konkretna znižanja emisij na enoto goriva in podobno.
4. Preveriti je potrebno usklajenost sprejetih dokumentov z izvedbenimi aktivnostmi, npr. v Programu izvajanja finančnih spodbud MGRT se deklarativno navaja usmeritev spodbud za nizkoogljično gospodarstvo, česar pa se v razpisih ne prepozna kot ključno usmeritev.

VIRI PODATKOV

- OP EKP
- Izvedbeni načrt OP EKP, št. 303-26/2016/174, 22. 11. 2018
- PROGRAM IZVAJANJA FINANČNIH SPODBUD Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo 2015-2020, Številka: 3030-14/2015/8
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

21. april 2020

SPodbujanJE PODJETNIŠTVA ZA PREHOD V NOD

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NR-3 OP EKP: prednostna os 3, prednostna naložba 3.1, specifični cilj 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti MSP
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☒
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	finančni (ekonomske spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	SVRK, MGRT, SPIRIT, Slovenski podjetniški sklad, SID banka
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: <u>povečanje snovne učinkovitosti in drugi elementi krožnega gospodarstva</u> ☒
KRATEK OPIS	<p>Finančne spodbude za razvoj podjetništva, ki se uporabljajo za cilje v zvezi s podnebnimi spremembami, so načrtovane v okviru OP EKP, prednostne osi 3. Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast, prednostne naložbe 3.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji, specifični cilj 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti malih in srednje velikih podjetij (MSP). Predvidena sredstva za celotno obdobje znašajo po osnovnem dokumentu OP EKP 86,4 milijonov evrov. Ukrepi, usmerjeni v zmanjševanje emisij TGP, se izvajajo zlasti v okviru prednostnih naložb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 068 Energetska učinkovitost in predstavitveni projekti v MSP ter podporni ukrepi; 100% prispevek k doseganju podnebnih ciljev • 069 Podpora okolju prijaznim proizvodnim procesom in učinkoviti rabi virov v MSP; 40% prispevek k doseganju podnebnih ciljev • 071 Razvoj in spodbujanje podjetij, specializiranih za storitve, ki prispevajo k nizkoogljicnemu gospodarstvu in odpornosti proti podnebnim spremembam; 100% prispevek k doseganju podnebnih ciljev. <p>Ciljne skupine so MSP v vseh fazah razvoja in potencialni podjetniki. Ukrepi so praviloma dovoljena državna pomoč, v izjemnih primerih so kategorizirani kot de minimis sredstva.</p> <p>Glede na izvajanje aktivnosti se ugotavlja, da MGRT v okviru svojih razpisov na področju spodbud za MSP za namene izboljšanja energetske in snovne učinkovitosti podjetij sredstev ne namenja širše, temveč le v tri usmerjena področja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spodbude za podjetja v panogi lesarstva,

	<ul style="list-style-type: none"> • podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti, • spodbujanje ustanovitve učnih laboratorijev. <p>Leta 2019 so bile spodbude namenjene izključno lesarski industriji in energetske prenovi turističnih destinacij, pri čemer so bili drugi sektorji s stališča spodbujanja prehoda v nizkoogljično družbo prezrti.</p> <p>Ugotavljamo, da se instrument »Spodbujanje podjetništva za prehod v NOD« ni izvajal skladno z načrtovanimi aktivnostmi v OP EKP in je podjetjem ustrezne spodbude za prehod v NOD zagotavljal le v zelo v omejenem obsegu, čeprav je bil predviden kot eden ključnih mehanizmov spodbujanja prehoda.</p> <p>SPIRIT Slovenija in Podjetniški sklad sta v Sloveniji izvajala podporne aktivnosti za podjetja pri njihovem prehodu v sodobno organizacijsko in poslovno strukturo. Podjetja bodo lahko povečevala svojo konkurenčnost z različnimi spodbudami za uporabo orodij, certifikatov, razvoj podpornega okolja in podobno.</p> <p>Na trgu se je leta 2019 pojavil nov instrument financiranja projektov, in sicer t. i. zelena obveznica, ki jo je izdala SID banka z namenom financiranja, med drugim, tudi projektov energetske učinkovitosti v podjetjih, izdelkov, proizvodnih tehnologij in postopkov, ki ustrezajo ekološko učinkovitemu in/ali krožnemu gospodarstvu, in drugih trajnostno naravnanih aktivnosti. V letu 2019 je bilo financiranih prvih 10 projektov, njihov prispevek k trajnostnim vidikom pa bo šele ocenjen, saj mora banka enkrat letno pripraviti oceno okoljskih učinkov, merjeno z ustreznimi kazalniki.</p>
--	---

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	<p>Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)</p> <p>Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)</p> <p>Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030</p>

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	<p>V letu 2019 se je instrument na področju neposrednih spodbud podjetjem za prehod v NOD, kot je bilo predvideno v OP EKP, omejil le na dva razpisa na področju lesarstva in enega na področju turizma.</p> <p>Razpis »Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 3.0«, ki je bil objavljen 1. 1. 2019, je namenjen uvajanju novih ali izboljšanih izdelkov na področju predelave in obdelave lesa in lesnih tvoriv (delež lesa več kot 50 %). Javni razpis je med drugim namenjen tudi spodbujanju učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije ter izvedbi ukrepov za izboljšanje učinkovite rabe virov, ki bodo prispevali k prehodu Slovenije v krožno gospodarstvo. Namen razpisa je izvajanje operacij v podjetjih na področju rabe</p>
-----------------	---

lesa, ki vključujejo učinkovito ravnanje z viri (material, voda, poraba energije, spodbujanje uporabe lesnih ostankov itd.), zato so do sredstev upravičene le organizacije iz lesnih panog C16 Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva, in C31 Proizvodnja pohištva.

Razpis »Spodbude na področju polproizvodov iz lesa 2.0« (P4L), ki ga je objavil Slovenski podjetniški sklad 12. 6. 2019, je namenjen spodbujanju uvajanja ali povečevanja proizvodnje polproizvodov na področju predelave oziroma obdelave lesa ter zapolnjevanju manjkajočih členov in tesnejšemu povezovanju gozdno-lesne verige. Razpis je namenjen le MSP iz kohezijske regije Vzhodna Slovenija, ki imajo registrirano dejavnost C16 Obdelava in predelava lesa ali C31 Proizvodnja pohištva. Razpis je namenjen nakupu novih strojev in opreme, nakupu programske opreme ter stroškom plač in povračilom stroškov v zvezi z delom za novo zaposlene. Ponuja nepovratno finančno pomoč v višini od 250.000 do 2.500.000 evrov v obdobju 2 let. V kriterijih izbora je vpliv operacije na okolje – manjša poraba energije, surovin/materialov – ocenjen z vplivom 10 %. Predvidenih sredstev je skupaj 8.369.659 evrov, za leto 2019 je bilo namenjenih 3.952.839 evrov, preostanek pa za vloge v okviru še dveh odpiranj leta 2020.

Predmet javnega **razpisa »Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti«**, ki je bil objavljen decembra 2019, je sofinanciranje projektov za uvajanje ukrepov snovne in energetske učinkovitosti oziroma rabe obnovljivih virov energije v mikro, malih in srednje velikih podjetjih (v nadaljnjem besedilu: MSP) s področja turizma. Okvirna skupna višina sredstev, ki je na razpolago za izvedbo predmetnega javnega razpisa, je 21.555.330 evrov v letih 2020, 2021 in 2022, od tega za kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija 18.088.731 evrov in kohezijsko regijo Zahodna Slovenija 3.466.599 evrov. V okviru javnega razpisa so predvidena tri odpiranja, in sicer dve v letu 2020 in eno v letu 2021.

Slovenski podjetniški sklad v podporo podjetjem pri uvajanju primerne podpornega okvirja poslovanju ponuja **financiranje vavčerjev za pridobitev certifikatov kakovosti**. Spodbude zajemajo sofinanciranje upravičenih stroškov pridobivanja oz. vzdrževanja certifikatov za sisteme vodenja in proizvodov, ki so pridobljeni na podlagi mednarodnih/evropskih/enakovrednih slovenskih standardov. Za področje URE, zmanjševanja emisij in krožnega gospodarstva se tako lahko pridobi spodbude za ISO 50001, EMAS, ECOLABEL... Kot v primeru nekaterih drugih razpisov, so od septembra 2019 dalje do sredstev javnega poziva upravičeni le MSP, ki imajo sedež na programskem območju kohezijska regija Vzhodna Slovenija.

Razpis, ki ga izvaja SPIRIT Slovenija, **»Spodbujanje trajnostne poslovne strateške transformacije in razvoj novih poslovnih modelov v slovenskih podjetjih za lažje vključevanje v globalne verige vrednosti«**, je namenjen prehodu podjetij v trajnostno naravnana podjetja, npr. skozi spremljanje in poročanje o ogljičnem odtisu podjetja. Spodbude do 100.000 evrov so namenjene vključitvi MSP in velikih podjetij v proces trajnostne poslovne strateške transformacije, v katerem bodo pripravila trajnostne poslovne strategije in nove poslovne modele ter predloge izvedbenih projektov za uresničevanje trajnostnih poslovnih strategij. V letu 2019 sta bili dve odpiranji, še tri odpiranja pa so predvidena v letih 2020 in 2021.

Na trgu se je leta 2019 pojavil nov instrument financiranja projektov, in sicer t. i. zelena obveznica, ki jo je izdala SID banka. Zelena obveznica temelji na obliki in načinu financiranja okoljskih projektov s pomočjo kapitalskega trga. Sredstva, zbrana z izdajo zelene obveznice, se lahko uporabijo za ekološko učinkovite produkte, tehnologije in procese, preprečevanje onesnaževanja in nadzor, trajnostno upravljanje življenjskih naravnih virov, trajnostno upravljanje vodnih virov, obnovljivo energijo, energetska učinkovitost in čisti transport. Podatki o

obsegu financiranja v letu 2019 niso znani, banka bo do poletja pripravila prvo poročilo o okoljskih učinkih projektov. Financirajo se projekti URE, izrabe OVE, zmanjšanja onesnaževanja, čistega transporta in drugi okoljski projekti.

**DOSEŽENI
UČINKI**

Ker so neposredne zahteve po izboljšanju energetske učinkovitosti, povečanju deleža OVE in prispevku k podnebnim ciljem vključene le pri spodbujanju energetskih prenov turističnih zmogljivosti, so ti učinki tudi merljivi samo za to področje, vendar zaradi izvajanja projektov in poročanja s kazalci v obdobju po koncu investicije, podatki še niso na voljo.

Ostali projekti niso pripravljeni tako, da bi omogočali spremljanje neposredno doseženih učinkov za doseganje podnebnih ciljev. Med merila za izbiro je bil sicer uvrščen kriterij navedbe prijavitelja glede vpliva na okolje, zmanjšanja rabe energije in podobno, vendar brez kazalnikov za poročanje o tem.

Spodbude na področju lesarstva zmanjšujejo emisije TGP posredno, in sicer zaradi manjšega ogljičnega odtisa izdelkov, vendar ni ustreznih meril in podatkov za takšno spremljanje.

Kot primer dobre prakse tako izpostavljam merila za dodeljevanje sredstev v primeru razpisa za turistične zmogljivosti, kjer morajo podjetja že pri prijavi določiti rezultate za naslednje kazalnike:

- število objektov, ki so pridobili mednarodno uveljavljeni okoljski certifikat ali znak kakovosti za turistične kapacitete,
- manjša raba energije za objekt,
- učinkovitejša raba vode v objektu,
- učinkovitejše ravnanje z odpadki v objektu.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

**PREDVIDENO
IZVAJANJE**

V letih 2020 in 2021 se bo obseg financiranja zmanjševal, saj gre za zadnje razpise v okviru obdobja kohezijske politike 2014–2020.

Javni razpis »Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti« je bil objavljen šele decembra 2019 in predvideva dve odpiranji v letu 2020 ter eno v letu 2021. Okvirna skupna višina sredstev za ta tri odpiranja znaša 21.555.330 evrov. Za lesno panogo je za razpise na področju lesne verige v prednostni osi 3 predvidenih še okoli 6,3 milijonov evrov sredstev.

Razpis »Spodbude na področju polproizvodov iz lesa 2.0« iz leta 2019 ima predvideni še dve odpiranji v letu 2020, od 8.369.659 evrov je za leto 2020 na voljo še 4.416.821 evrov sredstev.

Podporni mehanizmi za podjetja bodo na voljo tudi v letih 2020 in 2021, tako vavčer Slovenskega podjetniškega sklada (odprt do marca 2023) kot tudi razpis SPIRIT Slovenija »Spodbujanje trajnostne poslovne strateške transformacije in razvoj novih poslovnih modelov v slovenskih podjetjih za lažje vključevanje v globalne verige vrednosti«, ki je namenjen vključitvi MSP in velikih podjetij v proces trajnostne poslovne strateške transformacije. Razpis ima predvidena še tri odpiranja, in sicer junija in septembra 2020 ter aprila 2021.

Zelena obveznica SID banke je instrument, ki je namenjen triletnemu ciklu izdaje, zato se v letih 2020 in 2021 pričakuje financiranje novih projektov.

V *Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN)* je načrtovano, da se bo izvajanje instrumenta v obdobju 2020–2030 nadaljevalo ter nadgradilo, in sicer z naslednjimi poudarki:

- priprava sheme spodbujanja inovacij in demonstracijskih projektov s področja URE, OVE, rešitev za prehod v podnebno nevtralno in krožno gospodarstvo ter drugih ukrepov zmanjšanja emisij TGP v industriji; pri tem je treba prednostno

spodbujati projekte na področjih izkoriščanja odvečne toplote, proizvodnje in rabe nizkoogljičnih goriv (sintetični plin, H₂, reciklirana ogljična goriva idr.), pridobivanja geotermalne električne energije, kaskadne rabe toplote in hladu, ukrepov URE, pametnih omrežij in skupnosti, ukrepov za izboljšanje snovne učinkovitosti in izkoriščanja OVE v industriji;

- preučitev ustrezne organizacijske oblike uspešnega izvajanja demonstracijskih projektov;
- vzpostavitev spodbud za prijavo slovenskih podjetij na razpise EU za razvojne in demonstracijske projekte.

**PREDVIDENI
UČINKI**

Glede na to, da za večino projektov (razen za energetske preнове v turizmu) ni navedenih kazalcev za prispevek k doseganju podnebnih ciljev, bodo učinki težko določljivi. Kazalniki že v izhodiščnem programskem dokumentu OP EKP niso bili predvideni, zato jih vključujejo le nekatere vloge upravičencev, ki so v vlogah za svoje cilje navedli tudi merljive učinke. Spremljanje projektov se izvaja na ravni sprejetih in vnaprej določenih kazalnikov iz OP EKP, dodatni kazalniki niso bili predvideni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Glede na dejstvo, da naj bi se sredstva iz kode ukrepa 068 (Energetska učinkovitost in predstavitveni projekti v MSP ter podporni ukrepi) usmerjala v projekte v zvezi s podnebnimi cilji, se ugotavlja, da v načrtovanje ukrepov to pravilo ni bilo primerno vključeno. Pri specifičnem cilju 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti MSP so spodbude (v luči prispevka k doseganju podnebnih ciljev) namenjene izboljšanju energetske in snovne učinkovitosti podjetij. Izvajali naj bi se ukrepi za spodbujanje učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije, kot so npr. spodbujanje energetske učinkovitosti procesov v podjetjih, predstavitveni projekti ter podporni ukrepi, povezani z energetske učinkovitostjo, podpora rabi lokalnih virov obnovljive energije, kot so biomasa, sonce, geotermalna energija. Zasnova OP EKP je predvidela, da se spodbude namenijo široki populaciji MSP, vendar so bila izbrana tri področja brez jasne razlage za takšno odločitev, zato je opazno pomanjkanje spodbud za MSP z namenom energetske učinkovitosti kot enega od prispevkov k podnebnim ciljem.

1. Pri programiranju ukrepov naslednje finančne perspektive 2021–2027 je potrebno posebno pozornost usmeriti v pravilno razumevanje namena posameznih finančnih virov, npr. koda ukrepov 068 bi morala biti praviloma usmerjena v projekte spodbujanja MSP za energetske učinkovitosti oziroma s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu. Sedaj pripravljene razpise so zastavljeni preširoko, da bi lahko določili njihov prispevek k podnebnim ciljem.
2. Lesarstvo kot panoga je prepoznana kot tista, za katero je potrebno pripraviti več ciljnih usmerjenih pobud, vendar bi bilo to smiselno izvajati v okviru drugih razvojnih in trajnostnih zavez in virov financiranja, ne da bi s tem zmanjševali sredstva namenjena drugim MSP.
3. V zvezi s spremljanjem projektov bi bilo potrebno postaviti konkretne cilje v zvezi s konkretnimi prispevki k URE/OVE/zmanjševanju TGP. Sedaj postavljeni cilji (npr.) niso usmerjeni k doseganju podnebnih ciljev. Pri izvajanju ukrepov se dogaja, da upravičenci v vlogah cilje opredelijo natančneje, nekateri bolj splošnim, kar kaže na potrebo po sistemski ureditvi v okviru vsakega razpisa. Zahteve v razpisih bi morale bolj natančno odražati zahteve po prispevku k podnebnim ciljem, tudi s konkretnimi merili in kazalniki.
4. Koordinacija aktivnosti na področju doseganja podnebnih ciljev bi morala biti usklajena na ravni več ministrstev in drugih organov, ki so sodelovali pri pripravi in izvajanju ukrepov iz OP EKP, povezanih z doseganjem podnebnih ciljev. Struktura, ki bi to omogočala na dovolj visoki strokovni in politični ravni, tudi v letu 2020 še ni vzpostavljena.
5. Zaradi zahtev OP EKP in različne razvitosti dveh slovenskih regij prihaja do paradoksa, da sredstev za kohezijsko regijo Zahodna Slovenija v letu 2019 pri nekaterih razpisih ni bilo več. Ta problem je potrebno nasloviti tako pri pripravi naslednje finančne perspektive 2021–2027 kot

tudi na nacionalni ravni, saj gre za pomemben presedan, da podjetja na razpisih niso obravnavana enakopravno.

VIRI PODATKOV

- OP EKP
- Izvedbeni načrt OP EKP, št. 303-26/2016/174, 22. 11. 2018
- PROGRAM IZVAJANJA FINANČNIH SPODBUD Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo 2015-2020, Številka: 3030-14/2015/8
- Posredovani podatki o razpisih s strani MGRT, Služba za razvojna sredstva
- Javni razpisi MGRT
- Javni razpisi Slovenskega podjetniškega sklada
- Javni razpisi SPIRIT Slovenija
- Zelena obveznica SID banka
(<https://www.sid.si/primeri-dobre-prakse/zelena-obveznica-sid-banke>)
- Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

22. april 2020

FINANČNE SPODBUDE ZA DEMONSTRACIJSKE PROJEKTE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NI-5, NS-5 AN URE: I.4, J.2 OP EKP
UČINEK V SEKTORJU	industrija
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGRT, MOP, MzI
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	<p>V OP TGP so načrtovane finančne spodbude za izvajanje demonstracijskih projektov na področju zmanjševanja emisij TGP v industriji, v AN URE pa razvojna shema in druge spodbude gospodarstvu pri vstopu zelenih energetskih izdelkov na trg.</p> <p>MGRT je v okviru OP EKP prednostna os 1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva (prednostna naložba 1.2., Spodbujanje naložb podjetij... 1.2.1 Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij) predvidel izvedbo demonstracijskih projektov za podjetja. V okviru razpisanih sredstev, je MGRT objavil dva javna razpisa pilotno / demonstracijskih projektov, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DEMO PILOTI I leta 2017, z odločitvami o financiranju v letu 2018 in • DEMO PILOTI II v leta 2018, ss sklepi o financiranju v letu 2019. <p>Podpora projektom na razpisu DEMO PILOTI II 2018 pomeni spodbujanje razvojne in inovacijske dejavnosti podjetij v obliki pilotnih in demonstracijskih projektov, ki imajo širši obseg učinkov, kot je obseg na ravni projektnih partnerjev. Pričakuje se, da bodo ti projekti ključno vplivali na inovacijsko aktivnost podjetij, njihovo usposobljenost, pridobivanje referenc in izboljšanje njihovega konkurenčnega položaja. To ima pozitiven vpliv na celotno Slovenijo in vsa področja Strategije pametne specializacije, zato so ti projekti tudi v strateškem interesu Republike Slovenije.</p> <p>V okviru OP EKP, prednostne osi <i>Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja</i>, so predvidene tudi finančne spodbude za demonstracijske projekte na področju stavb. Predvidena je izvedba petih pilotnih projektov celovite</p>

	<p>energetske prenove različnih tipov stavb v javnem in stanovanjskem sektorju po merilih skoraj nič energijske prenove (stavbe osrednje oz. ožje vlade, stavbe kulturne dediščine, večstanovanjske stavbe). Namen demonstracijskih projektov je, da vpeljujejo nova znanja in postopke pri izvajanju prenov. Preverja se primernost financiranja po modelu energetskega pogodbenišтва.</p> <p>Konec leta 2019 je bil objavljen javni razpis »za sofinanciranje demonstracijskih projektov javne večstanovanjske gradnje ob upoštevanju načel trajnostne gradnje z lesom«, financiran iz Sklada za podnebne spremembe, namenskih sredstev za demonstracijske projekte. Razpis je bil odprt do konca januarja 2020, podatkov o rezultatih zaenkrat še ni.</p>
--	--

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	<p>Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)</p> <p>Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)</p> <p>Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)</p> <p>Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030</p>

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA

Razpis **DEMO PILOTI II** je bil sicer objavljen v letu 2018, vendar so bila sredstva dodeljena v sredini leta 2019. Po izvedenem postopku vrednotenja vlog, so bila zaradi velikega zanimanja podjetij za tovrstne spodbude, posebej v manj razviti regiji Vzhodna Slovenija, sredstva povečana s 56.602.502 na 73.139.828 evrov in se tem podprtih 32 kakovostnih projektov ter posledično 184 podjetij. Od vseh sredstev je 67,1 milijonov evrov namenjenih kohezijski regiji Vzhodna Slovenija, kar je po mnenju pristojnega ministrstva MGRT ključno za odpravljanje razvojnih razlik v primerjavi s kohezijsko regijo Zahodna Slovenija.

Pomemben prispevek k realizaciji ciljev *Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)* pomeni tudi dejstvo, da je vrednotenje vlog v okviru razpisa pokazalo, da v Sloveniji obstaja razvojni potencial za prav vsa področja Strategije pametne specializacije. Ministrstvo je s tem razpisom potrdilo projekte na vseh devetih področjih S4. Od 32 projektov jih je bilo največ, 10, uvrščenih v področje pametne specializacije Pametna mesta in skupnosti, 7 v Tovarne prihodnosti, 4 v področje Krožno gospodarstvo, 4 v Mobilnost ter 3 v področje Pametne stavbe z lesno verigo, skupaj 28 od 32 projektov (ostali projekti so s področja hrane, turizma, medicine in materialov). To so področja, v katerih je večina projektov usmerjena v različne aktivnosti, pristope in rešitve na področju prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo. V primerjavi s preteklimi razpisi so bila v tokratnem razpisu izrecno navedena področja z večjo težo pri ocenjevanju, in sicer s kriteriji digitalno, krožno, (S)Industrija 4.0, ki pripomorejo tudi k prehodu v NOD. Projekti bodo potekali do leta 2021 oziroma leta 2022, ko bodo tudi znani rezultati in učinki operacije.

Na področju stavb je bil do konca leta 2019 v okviru OP EKP zaključen še tretji pilotni projekt, in sicer pilotni projekt celostne energetske prenove z več upravljavci

po principu JZP (Šmarje pri Jelšah). 1,8 milijona evrov vredna investicija je bila podprta z 0,3 milijona evrov nepovratnih sredstev.

**DOSEŽENI
UČINKI**

Ukrep podpore raziskovalno-razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov uporablja sredstva s kodo ukrepa 065 (koeficient 100 % za izračun prispevka k podnebnim ciljem) in bi moral biti glede na svoj osnovni namen bolj neposredno usmerjen k financiranju projektov, ki bodo prispevali k doseganju podnebnih ciljev. V razpisih merila za doseganje učinkov na področju podnebnih ciljev niso bila kvantitativna, zato je njihov prispevek nemogoče oceniti.

S pilotnim projektom na področju stavb v okviru OP EKP, ki je bil zaključen leta 2019, je bilo doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 0,6 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 0,2 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji. Podatki še niso dokončni.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

**PREDVIDENO
IZVAJANJE**

V letih 2020 in 2021 na področju demonstracijskih projektov, financiranih v okviru spodbujanja razvojno-inovacijskih potencialov podjetij za prehod v nizkoogljično krožno družbo na ravni OP EKP, ni predvidenih novih razpisov. Trenutno izbrani projekti, ki so se začeli v letu 2019, bodo potekali do leta 2022, zato bo mogoče izvedene ukrepe vrednotiti šele po tem obdobju.

V letu 2020 je kot finančni vir predviden tudi Sklad za podnebne spremembe, ki ima sredstva predvidena tudi za podporo raziskavam in inovacijam na področju podnebnih sprememb. Podpora naj bi bila prednostno namenjena projektom za razvoj, pilotni preizkus in demonstracijo nizkoogljičnih tehnologij ter storitev z možnostjo znatnih prihrankov pri emisijah TGP s sočasnimi pozitivnimi učinki na okoljsko (celotno), ekonomsko in socialno razsežnost trajnostnega razvoja, zlasti glede nadgradnje v večje projekte, predvidoma upravičene za kandidiranje za sredstva Sklada za inovacije EU. Natančnejši pogoji izvedbe še niso znani.

V Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN) je načrtovano, da se bo izvajanje instrumenta v obdobju 2020–2030 nadaljevalo ter nadgradilo, in sicer z naslednjimi poudarki:

- priprava sheme spodbujanja inovacij in demonstracijskih projektov s področja URE, OVE, rešitev za prehod v podnebno nevtrarno in krožno gospodarstvo ter drugih ukrepov zmanjšanja emisij TGP v industriji; pri tem je treba prednostno spodbujati projekte na področjih izkoriščanja odvečne toplote, proizvodnje in rabe nizkoogljičnih goriv (sintetični plin, H₂, reciklirana ogljična goriva idr.), pridobivanja geotermalne električne energije, kaskadne rabe toplote in hladu, ukrepov URE, pametnih omrežij in skupnosti, ukrepov za izboljšanje snovne učinkovitosti in izkoriščanja OVE v industriji;
- preučitev ustrezne organizacijske oblike uspešnega izvajanja demonstracijskih projektov;
- vzpostavitev spodbud za prijavo slovenskih podjetij na razpise EU za razvojne in demonstracijske projekte;
- področje prehoda v podnebno nevtrarno družbo mora postati eno od prioritarnih področij pri financiranju raziskovalno-razvojnih programov in projektov, ki jih pripravljata MIZŠ in ARRS. Kriteriji izbire morajo upoštevati večjo težo teh področij pri ocenjevanju, za kar je potrebno pripraviti natančnejša pojasnila ocenjevalcem.

Na področju stavb bo v okviru OP EKP leta 2020 predvidoma končan še pilotni projekt energetske prenove petih stavb kulturne dediščine Ministrstva za kulturo. Projektu bo namenjenih dobrih 1,6 milijona evrov nepovratnih sredstev. V pripravi je tudi izvedba petega pilotnega projekta, vendar zaenkrat še ni znano, ali bo

izvedena v OP EKP načrtovana celovita energetska prenova večstanovanjske stavbe po merilih skoraj nič-energijske prenove ali pa bo tematika pilotnega projekta spremenjena.

PREDVIDENI UČINKI OP EKP v svoji zasnovi ni predvidel kazalnikov, ki bi nakazovali na posredno ali neposredno znižanje emisij TGP ter povečanje energetske in snovne učinkovitosti, zato razpisi niso bili pripravljani na način, ki bi omogočal spremljanje učinkov projektov. Projekti, ki so financirani v okviru razpisov DEMO PILOTI I in II, se še niso zaključili in doseganje ciljev še ni bilo pregledano.

S pilotnim projektom na področju stavb v okviru OP EKP, ki bo zaključen 2020, bo predvidoma doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 3,5 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 0,9 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji. Podatki še niso dokončni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

1. Pri programiranju ukrepov za obdobje 2021–2027 je potrebno posebno pozornost usmeriti v pravilno razumevanje namena posameznih finančnih virov, npr. koda ukrepov 065 bi morala biti praviloma usmerjena v razvojne projekte s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu.
2. V zvezi s spremljanjem projektov je potrebno postaviti konkretne cilje v zvezi s prehodom v nizkoogljično gospodarstvo. Sedaj postavljeni cilji (npr. povečati delež inovacijsko aktivnih podjetij) niso usmerjeni k doseganju podnebnih ciljev.
3. Koordinacija aktivnosti na področju doseganja podnebnih ciljev bi morala biti usklajena na ravni več ministrstev in drugih organov, ki so sodelovali pri pripravi in izvajanju ukrepov iz OP EKP, povezanih z doseganjem podnebnih ciljev. Potrebno bi bilo vzpostaviti strukturo, ki bi imela krovni pregled na aktivnostmi v zvezi s postavljanjem in doseganjem podnebnih ciljev, kar bi zagotovilo, da bi bili načrtovani ukrepi ciljno usmerjeni in koordinirani z namenom doseganja podnebnih ciljev. V OP TGP in AN URE je npr. eksplicitno navedeno izvajanje demonstracijskih projektov v povezavi z URE/OVE/zmanjšanjem emisij TGP, vendar dejansko izvedeni ukrepi niso ciljno naravnani.
4. Demonstracijske projekte je potrebno uvrstiti tudi v programe financiranja raziskav in razvoja preko MIZŠ in dati večjo prioriteto projektom, ki prispevajo k doseganju podnebnih ciljev.
5. Čim prej je potrebno začeti z izvajanjem zadnjega pilotnega projekta na področju stavb, ki je predviden za sofinanciranje v okviru OP EKP.

VIRI PODATKOV

- OP TGP
- AN URE
- Izvedbeni načrt OP EKP, št. 303-26/2016/174, 22. 11. 2018
- PROGRAM IZVAJANJA FINANČNIH SPODBUD Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo 2015-2020, številka: 3030-14/2015/8
- Javni razpis »DEMO PILOTI I in II, javni dostopi, www.eu-skladi.si
- MzI DE, Projektna pisarna za energetska prenova
- Celoviti nacionalni energetska in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

23. april 2020

DAVKI IN TAKSE

OKOLJSKA DAJATEV ZA ONESNAŽEVANJE ZRAKA Z EMISIJO OGLJIKOVEGA DIOKSIDA

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN URE: H.2		
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP, FURS, MF		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☐	
	drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka	☒	
KRATEK OPIS	<p>Okoljska dajatev se plačuje za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida za fosilna goriva, zlasti rabo za ogrevanje in v prometu. Višina dajatve je sorazmerna z emisijo CO₂ v gorivu in daje cenovni signal, ki usmerja porabnike, ki niso vključeni v shemo trgovanja z emisijami.</p> <p>Ukrep je bil uveljavljen leta 1997. Od takrat so se večkrat spremenili nabor sektorjev in toplogrednih plinov za katere se dajatev plačuje, ter višina dajatve. V preteklosti je bila uveljavljena tudi shema oprostitev dajatve ob izvajanju ukrepov za zmanjšanje emisij TGP.</p>		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO) Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Ur. L. RS, št. 48/18)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za obnovljive vire energije (AN OVE) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Višina dajatve je določena v <i>Uredbi o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida</i> in znaša 17,3 €/t CO ₂ . Leta 2018 je bila sicer uveljavljena nova uredba, vendar se višina dajatve od prejšnje veljavne uredbe iz leta 2016 ni spremenila.
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE Leta 2020 je bil sprejet Celoviti nacionalni energetska in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), v katerem so načrtovane spremembe, in sicer povečanje CO₂ dajatve za 5 % letno, s čimer bi se cena dajatve približala ceni ETS kupona. Spremembe se bodo, vsaj v letih 2020 in 2021, zelo verjetno izvajale nekoliko drugače od načrta, saj je v začetku leta 2020 gospodarstvo prizadela pandemija COVID-19, kar je zaznamovalo tudi trg emisijskih kuponov – zaradi zmanjšanega povpraševanja in pričakovanj se je trg emisijskih kuponov odzval in se cena ETS kupona hitro spreminja.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Gospodarski krč, ki je nastal kot posledica pandemije COVID-19, se kaže tudi na trgu emisijskih kuponov – zmanjšanje povpraševanja, cena ETS kupona močno pada. Poleg nastale gospodarske krize je potrebno s sistematičnimi ukrepi še naprej slediti ciljem zmanjševanja emisij TGP za zmanjševanje podnebnih in s tem povezanih finančnih tveganj in škod v prihodnje. Usmerjevalna vloga CO₂ dajatve pri tem postaja vse pomembnejša. Kot dodatno pomoč gospodarstvu, bo smiselno pripraviti shemo oprostitev, vezano na doseganje ciljev zmanjševanja emisij TGP in/ali izvajanje ukrepov, pri čemer se bo treba nasloniti na izkušnje iz preteklosti, ko je bila tovrstna shema že uveljavljena, da se doseže čim večje učinke in zmanjša administrativno breme.

VIRI PODATKOV

- Uradni list RS
- Borza električne energije v Leipzigu (European Energy Exchange)
- Celoviti nacionalni energetska in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

19. marec 2020

PROJEKT ZELENA PRORAČUNSKA REFORMA (IZVEDBA PROCESOV ZA OBLIKOVANJE IN POSPEŠITEV IZVAJANJA UKREPOV NA PODROČJIH: DAVKOV IN TAKS)

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OR-3, NOR3-3a
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	zlasti ogljikov dioksid (CO ₂), ogljikov dioksid (CO ₂) – ponor, metan (CH ₄)
VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika, ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF (in MOP, MKGP, MzI, MGRT)
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka ☒
KRATEK OPIS	<p>OP TGP poudarja pomembno vlogo „zelene davčne reforme“, ki zajema povečanje deleža okoljskih davkov, delež drugih davkov pa zmanjšujejo.</p> <p>Na področjih, ki so za zmanjševanje emisij TGP zelo pomembna, a je priprava ukrepov zahtevna in kompleksnosti, OP TGP načrtuje vzpostavitev strukturiranega procesa sodelovanja deležnikov za pripravo ukrepov.</p> <p>Projekt zelene proračunske reforme se je zaključil (2016-2018). V okviru tega projekta je delovna skupina pripravila pregled in analizo spodbud, ki vplivajo na okolje ter oblikovala priporočila za nadaljnje delo. Ozelenitev javnih financ se bo nadaljevala v okviru <i>Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta Republike Slovenije (NEPN)</i> in <i>Evropskega zelenega dogovora (The European Green Deal)</i>.</p>

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	V Sloveniji v letu 2019 ni bilo aktivnosti. Delovna skupina projekta Zelena proračunska reforma je zaključila z delom leta 2018.
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov zaenkrat ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE Nadaljnja ozelenitev javnih financ po letu 2020 bo potekala v okviru *Evropskega zelenega dogovora* (ozelenitev nacionalnega proračuna, postopno zmanjševanje spodbud, ki so v nasprotju z cilji zmanjševanja emisij TGP), načrtovana pa je tudi v *NEPN-u*. Rezultati delovne skupine za projekt *Zelena proračunska reforma* lahko služijo kot temelj za nadaljnjo ozelenitev nacionalnega proračuna.

Evropski zeleni dogovor prinaša spremembe na več področjih in tako krepi ambicioznost podnebnih politik za zmanjševanje vplivov na podnebne spremembe ter doseganje neto ničelnih emisij. Na področju davkov in taks je pričakovana osvežitev davčnih reform in ozelenitev celotnega javnofinančnega sistema EU ter usmerjanje sistemov v državah članicah. Spremembe bodo temeljile na pravičnem prehodu za vse in oblikovanju spodbud za trajnostno obnašanje celotnega gospodarstva. Zeleni dogovor postavlja temelje za ozelenitev davčnih sistemov in zahteva postopno zmanjševanje spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Nadaljevati je treba z izvajanjem aktivnosti za ozelenitev nacionalnega proračuna in njihovo nadgradnjo v skladu z NEPN in smernicami Evropskega zelenega dogovora v Sloveniji. Za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo je treba oblikovati trajnostne proizvodne in potrošne vzorce (v skladu z Strategijo razvoja Slovenije), hkrati pa zagotoviti pravičen prehod za vse in zmanjšati spodbude, ki so v nasprotju s ciljem zmanjševanja emisij TGP.

VIRI PODATKOV

- MF
- The European Green Deal, 11. 12. 2019
- Zelena proračunska reforma, Okoljski in javnofinančni vidik spodbud v Sloveniji, Povzetek, 2018
- MF, Zaključno poročilo projekta Zelene Proračunska reforma, april 2018
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

16. 3. 2020

SPodbujanJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN IZKORIŠČANJA OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V OKVIRU DRUGIH DAVKOV NA ENERGENTE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-3 AN OVE: 36
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka ☒
KRATEK OPIS	<p>Ministrstvo za finance v kombinaciji z drugimi ukrepi, ki jih vodi Ministrstvo za infrastrukturo, vodi tako trošarinsko politiko, ki bo zagotavljala konkurenčnost obnovljivih virov energije (biomase in biogoriv) v primerjavi s fosilnimi energenti za ogrevanje.</p> <p>Obdavčevanje energije je eden izmed najpomembnejših instrumentov, ki jih ima država na voljo, da vpliva na končno ceno posameznih energentov in cenovna razmerja med njimi ter s tem na doseganje ciljev okoljske in energetske politike. Zlasti pomembno je na področju obdavčitve goriv in energije za ogrevanje, zaradi možnosti zamenjave goriva s konkurenčnimi.</p> <p>Leta 2014 je bila odpravljena oprostitev plačila trošarine za biogoriva, ki se primešavajo fosilnim gorivom. Za popolno informacijo o izvajanju ukrepa, glej tudi povezan ukrep »Postopno zmanjševanje spodbud fosilnim gorivom«.</p> <p>V Strategiji razvoja Slovenije 2030 je poudarjeno načelo vključitve zunanjih stroškov po načelu onesnaževalec plača.</p>

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN-OVE) Strategija razvoja Slovenije 2030 Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	V letu 2019 ¹ ostaja veljavna uredba o določitvi zneska trošarine za energente iz prejšnjega leta. Od leta 2008 pa do leta 2019 so se trošarine zvišale (bencin 95 oktanski 33 %, dizelsko gorivo 29 % in ELKO 587 %)². V primerjavi z letom 2018 so se trošarine leta 2019 nekoliko zmanjšale, in sicer za bencin (2 % in so znašale 0,39 €/l) in dizelsko gorivo (3 % in so znašale 0,48 €/l). Za kurilno olje so bile trošarine že četrto leto zapored nespremenjene in so znašale 0,16 €/l.
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE	Nadaljnje spremembe so načrtovane v <i>Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN)</i> in v okviru <i>Evropskega zelenega dogovora</i> . V NEPN-u je za leto 2020 načrtovana kadrovska okrepitev Eko sklada, za leto 2021 pa nadgradnja sheme obveznega zagotavljanja prihrankov energije in postopno povečanje prispevka za energetske učinkovitost za zagotavljanje potrebnih namenskih sredstev za izvajanje ukrepov URE in izrabe OVE. V NEPN-u je predvidena še »zagotovitev fiskalnih spodbud v obliki olajšav za izvedbo naložb ter nadgradnja sistema oprostitev pri plačilu prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije iz OVE in SPTE«; od leta 2024 dalje bodo do tega upravičena le podjetja, ki imajo lastno proizvodnjo električne energije ali toplote iz OVE.
PREDVIDENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo čim prejšnje oblikovanje olajšav za podjetja, zlasti energetske intenzivna. Olajšave naj bodo pogojene z obvezami, ki si jih zastavijo podjetja, in sicer za izvajanje ukrepov in / oziroma doseganje ciljev zmanjševanja emisij TGP. Priporočamo izvajanje instrumenta v skladu z odločitvami, sprejetimi v *NEPN-u*.

VIRI PODATKOV

- Uredba o določitvi zneska trošarine za energente (Uradni list RS, št. 34/18)
- Cene naftnih proizvodov (Statistika MZI – Direktorat za energijo)
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

17. marec 2020

1 Uredba o določitvi zneska trošarine za energente (Uradni list RS, št. 34/18)

2 Leta 2008 so trošarine znašale: za bencin 0,36 €/l, za dizelsko gorivo 0,31 €/l in za kurilno olje 0,02 €/l.

POSTOPNO ZMANJŠEVANJE SPODBUD, KI SO V NASPROTJU S CILJI ZMANJŠEVANJA EMISIJ TGP

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OR-2, NORG-3		
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☐	
	drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka	☒	
KRATEK OPIS	<p>Ukrep OP TGP naslavlja širše področje spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP. Cilj ukrepa je preprečevanje okolju škodljivih praks, ki so dolgoročno škodljive tudi za konkurenčnost poslovnih subjektov in družbe. Pomemben cilj ukrepa je tudi zmanjšanje stroškov za izvajanje OP TGP, saj vsako povečanje emisij zahteva dodatne ukrepe za zmanjševanje emisij in finančna sredstva zanje.</p> <p>Prehod je načrtovan postopno. Da bi zagotovili postopnost prehoda in ublažili potencialne kratkoročne negativne vplive na konkurenčnost proizvodnih subjektov, je ukrep dopolnjen s spodbudami za izboljšanje učinkovitosti rabe energije in zamenjavo goriv.</p>		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	<p>Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)</p> <p>Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030</p>

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Aktualna ostajata pravilnika iz leta 2017 o vračilu trošarine (za energente, ki se porabijo za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije ³ , za industrijsko-komercialni namen in za komercialni prevoz ⁴), s čimer se ohranja dosedanja ureditev glede vračila trošarin.
DOSEŽENI UČINKI	Za spremljanje področja je bil razvit kazalec spodbude, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP (staro poimenovanje kazalca: okolju škodljive

3 Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo (Uradni list RS, št. 70/17 in 8/18)

4 Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17)

subvencije) v poglavju **Error! Reference source not found.** V letu 2018 se je obseg spodbud glede na leto prej zmanjšal.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE   Nadaljnje spremembe so v pripravi v okviru izvajanja *Evropskega zelenega dogovora* v Sloveniji, ki načrtuje ukrepanje tudi na tem področju. V *Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu Republike Slovenije (NEPN)* je predvideno postopno zmanjševanje spodbud, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja emisij TGP, do leta 2030.

PREDVIDENI UČINKI   Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebno je zagotoviti postopno zmanjševanje okolju škodljivih spodbud. Glej priporočila za ukrep Zelena proračunska reforma z utemeljitvijo.

VIRI PODATKOV

- Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17)
- Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo (Uradni list RS, št. 70/17 in 8/18)
- FURS
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

19. marec 2020

ZELENO JAVNO NAROČANJE IN JAVNO NAROČANJE INOVACIJ

RAZŠIRITEV IN NADGRADNJA SISTEMA ZELENEGA JAVNEGA NAROČANJA (ZEJN), VKLJUČNO Z UVAJANJEM JAVNEGA NAROČANJA INOVACIJ

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OR-4, OS-13, OP-6 AN URE: J.1 AN OVE: 22, 34 OP EKP	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MJU, MOP	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka ☒	
KRATEK OPIS	<p>Cilj OP TGP je, da bodo na ravni države in lokalnih skupnosti sprejeti dodatni ukrepi za povečanje deleža zelenih javnih naročil na 50 %. Načrtovano je, da bo uveljavljen sistem razširjen na nove kategorije izdelkov za področje učinkovite rabe energije, v skladu z že potrjenimi programskimi dokumenti AN URE in na drugih področjih, v zvezi z zmanjšanjem emisij TGP.</p> <p>OP EKP načrtuje tudi podporo projektom komercializacije razvitih rešitev ter vstopu novih tehnologij na trg za pridobitev referenc preko javnih naročil za inovacije, pred-komercialnih javnih naročil in demonstracijskih projektov, in sicer tudi v okviru tehnične pomoči.</p>	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Uredba o zelenem javnem naročanju (Ur. l. RS, št. 51/17) Zakon o javnem naročanju (ZJN-3; Ur. l. RS, št. 91/15 in 14/18)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN-OVE) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA

V letu 2017 je bila sprejeta prenova *Uredbe o zelenem javnem naročanju* (Ur. l. RS, št. [51/17](#)), ki je začela veljati 1. 1. 2018. Uredba je bila leta 2019 novelirana (Ur. l. RS, št. [64/19](#)). S spremembo uredbe so natančneje določene izjeme, izvzete iz zelenega javnega naročanja (5. člen), spremenili so se nekateri izmed ciljev zelenega javnega naročanja (6. člen), uvedena je bila dodatna možnost za določanje meril za oddajo javnega naročila pri javnem naročanju cestnih vozil (8. člen) itd.

ZeJN je obvezno za 20 skupin predmetov, s spremembo uredbe iz leta 2017 pa ni več obvezno za gradnjo in projektiranje vseh javnih stavb, ampak samo za poslovne in upravne javne stavbe.

Po podatkih iz letnih statističnih poročil o oddanih javnih naročilih se sistem zelenega javnega naročanja postopno širi. Leta 2018 so naročniki oddali 16.865 naročil v vrednosti 2,9 milijard evrov. Najmanj en okoljski vidik je bil vključen v 5.771 oz. 34,2 % vseh oddanih naročil s skupno vrednostjo 559 milijonov evrov, kar pomeni 19,2-odstotni delež vrednosti vseh naročil. Med njimi je bilo 4.539 naročil v vrednosti 295 milijonov evrov, za katere okoljske zahteve določa *Uredba o ZeJN*, v preostalih 1.232 naročilih v vrednosti 264 milijonov evrov pa so naročniki okoljski vidik upoštevali prostovoljno. Pri 2.272 naročilih v vrednosti 389 milijonov evrov, kjer je predmet naročanja predstavljal vsaj enega izmed predmetov zelenega javnega naročanja, naročniki niso vključili nobenega okoljskega vidika.

Največji delež zelenih naročil v vseh naročilih glede na področje je na splošnem področju, kjer predstavljajo zelena naročila po številu dobro tretjino, po vrednosti pa skoraj 23 % vseh oddanih naročil na tem področju. Glede na predmet naročanja je največji delež zelenih naročil po številu pri naročilih blaga, po vrednosti pa pri naročilih gradenj. Naročniki so okoljske zahteve leta 2018 najpogosteje vključevali med tehnične specifikacije, in sicer pri slabih dveh tretjinah naročil, in merila za oddajo javnega naročila, pri dobri tretjini vseh zelenih naročil.

Največ naročil, pri katerih je bil upoštevan okoljski vidik, so oddali javni zavodi, in sicer 4.433 naročil v vrednosti 178 milijonov evrov, sledile so samoupravne lokalne skupnosti s 541 naročili v vrednosti nekaj manj kot 195 milijonov evrov. Organi Republike Slovenije so oddali 306 zelenih naročil v vrednosti slabih 52 milijonov evrov.

Leta 2018 je bilo največ naročnikov, ki so oddali vsaj eno naročilo z vključenimi okoljskimi vidiki, iz skupine javni zavodi, in sicer 415. V tej skupini je tudi 147 naročnikov, ki so oddali vsaj eno naročilo, vendar v nobenem niso bili upoštevani okoljski vidiki (Tabela 1).

Tabela 1: Število naročnikov z oddanimi naročili z upoštevanimi okoljskimi vidiki glede na kategorijo naročnika (Vir: Statistični podatki o javnih naročilih, oddanih v letu 2018)

Kategorija naročnika	Št. naročnikov, ki so oddali vsaj eno zeleno naročilo	Št. naročnikov, ki so oddali vsaj eno naročilo, a nobeno ni bilo zeleno
Organi RS	38	31
Samoupravne lokalne skupnosti	126	74
Javni skladi	4	4
Javne agencije	4	6

Javni zavodi	415	147
Javni gospodarski zavodi	8	3
Drugi naročniki (osebe javnega prava, javna podjetja, subjekt s posebnimi infrastrukturnimi pravicami)	82	52
Razni subjekti	7	40
Skupaj	684	357

DOSEŽENI UČINKI   Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE   Predvidene so sistemske in podporne dejavnosti in poddejavnosti na področju ZeJN. V okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE* so med drugim načrtovani priprava vzorčne dokumentacije za izbrane izdelke, prenos znanja na delavnicah za naročnike in ponudnike, redna usposabljanja in pomoč, pilotni projekti. Nekateri dejavnosti se zamikajo zaradi omejevanja prireditev in proračuna zaradi koronavirusa. Predvidena je tudi analiza učinkov zelenega naročanja.

V Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN) sta predvidena nadaljevanje izvajanja instrumenta in njegova nadgradnja, ki vključuje stalno spremljanje izboljšav zelenih tehnologij ter postopno vključitev obnovljivih in recikliranih goriv.

PREDVIDENI UČINKI   Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- MOP
- Statistična poročila o oddanih javnih naročilih v posameznih letih (<http://www.djn.mju.gov.si/sistem-javnega-narocanja/letna-porocila>)
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

20. april 2020

OZNAČEVANJE IN MINIMALNI STANDARDI ZA IZDELKE IN NAPRAVE

ENERGIJSKO IN OKOLJSKO OZNAČEVANJE IN MINIMALNI STANDARDI ZA IZDELKE IN NAPRAVE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OR-1 AN URE: V.2
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI DE, Tržni inšpektorat RS, Inšpektorat RS za infrastrukturo
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	<p>Med obveščanje potrošnikov sodi tudi energijsko označevanje proizvodov. Zahteve zanj so opredeljene v <i>Energetskem zakonu (EZ-1)</i>, izhajajo pa iz <i>Direktive 2010/30/EU</i>, ki jo je leta 2017 na evropski ravni nadomestila <i>Uredba (EU) 2017/1369 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami</i>.</p> <p>Ravno tako so v EZ-1 opredeljene tudi zahteve za okoljsko primerno zasnovane proizvode, povezanih z energijo, ki izhajajo iz <i>Direktive 2009/125/ES</i>.</p>

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Uredba (EU) 2017/1369 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami (UL L 198 z dne 28. 7. 2017, str. 1) Direktiva 2009/125/ES o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovane izdelke, povezanih z energijo (prenovitev) (UL L 285 z dne 31. 10. 2009, str. 10)
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1), Ur. l. RS, št. 17/14 , 81/15 – EZ-1A, 43/19 – EZ-1B in 60/19 – uradno prečiščeno besedilo
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA

Zahteve se v slovenski pravni red prenašajo neposredno z uredbami Evropske komisije.

Marca 2019 je Evropska komisija za hladilnike, pomivalne, pralne in pralno-sušilne stroje, elektronske prikazovalnike, vključno s televizorji, sijalke in komercialne hladilnike potrdila končno obliko novih energijskih nalepk. Za omenjene naprave in še 5 drugih skupin proizvodov (hladilniki z neposredno prodajno funkcijo, zunanji napajalniki, elektromotorji, močnostni transformatorji, varilna oprema) je Evropska komisija nato oktobra 2019 sprejela še nove predpise o okoljsko primerni zasnovi.

Od 1. 1. 2019 morajo proizvajalci naprave, ki morajo biti označene z energijsko nalepko, pred prodajo na evropskem trgu registrirati v evropski bazi EPREL (European Product Database for Energy Labelling). Naprave, ki so prišle v prodajo med 1. 8. 2017 in koncem leta 2018, so morali proizvajalci vpisati v register najkasneje do konca junija 2019, vpis naprav, ki so bile na trgu prisotne pred 1. 8. 2017, pa ni obvezen.

Nadzor nad instrumentoma energijskega označevanja in okoljsko primerne zasnove izvajata Tržni inšpektorat RS in Inšpektorat RS za infrastrukturo. Tržni inšpektorat je leta 2019 opravil administrativni nadzor označevanja svetil ter kotlov in kompletov kotla na trdno gorivo z nazivno izhodno toplotno močjo 70 kW ali manj. Pri svetilih je bilo pregledanih 205 proizvodov, pri kotlih pa 49. Nadzor je pokazal, da je poznavanje zahtev glede energijskega označevanja še vedno slabo, saj z energijsko nalepko ni bila ustrezno opremljena dobra četrtina proizvodov. V okviru evropskega projekta EEPLIANT 2 (evropski program Obzorje 2020) je inšpektorat preverjal tudi okoljsko primerno zasnovo petih proizvodov v omrežni pripravljenosti in pri dveh ugotovil neskladnost. Za te naprave se je pokazalo, da je težko dobiti ustrezno storitev preverjanja in da je bistvena ustrezna interpretacija testnih poročil.

Inšpektorat RS za infrastrukturo je leta 2019 izvedel 4 inšpekcijske preglede na področju okoljsko primerne zasnove izdelkov, ki rabijo energijo, načrtovanih je bilo 10 pregledov.

DOSEŽENI UČINKI

Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Načrtovano je nadaljnje izvajanje instrumenta.

Podatki iz evropske baze EPREL bodo potrošnikom predvidoma na voljo v prvi polovici leta 2020. Izdelki, opredeljeni v novo sprejeti zakonodaji iz leta 2019, bodo morali novim zahtevam za okoljsko primerno zasnovo ustrezati od 1. marca 2021 dalje. Prav tako bodo morali biti do tega datuma ti izdelki opremljeni z novimi energijskimi nalepkami, ki namesto razredov od A+++ do G uvajajo razrede od A do G, določene z novimi mejnimi vredostmi rabe energije.

Tržni inšpektorat RS bo leta 2020 na področju okoljsko primerne zasnove izdelkov, ki rabijo energijo, ter označevanja z energijskimi nalepkami in podatkovnimi karticami preverjal kotle na trdno gorivo, kuhinjske nape in druge proizvode. Leta 2020 se bo končal projekt EEPLIANT 2, inšpektorat pa sodeluje tudi v projektu EEPLIANT 3, ki se je začel junija leta 2019 in bo trajal do maja leta 2023.

Inšpektorat RS za infrastrukturo ima za leto 2020 ponovno predvidenih 10 inšpekcijskih pregledov na področju okoljsko primerne zasnove

izdelkov, ki rabijo energijo, in sicer 5 na področju elektro energetike in 5 na področju strojne energetike.

V okviru *Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Republike Slovenije (NEPN)* je načrtovano, da se bo leta 2021 na področju energijskega in okoljskega označevanja okrepilo promocijo, ozaveščanje in opismenjevanje uporabnikov.

PREDVIDENI UČINKI

Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Nadzor energijskega označevanja, ki ga izvaja Tržni inšpektorat RS, je pokazal, da je poznavanje zahtev glede energijskega označevanja še vedno slabo, in sicer predvsem zato, ker prodajalci zahtevam, določenim z delegiranimi uredbami, zaradi pogostih sprememb težko sledijo. To ob nadzorih od inšpektorata zahteva tudi informiranje in izobraževanje zavezancev glede posameznih zahtev energijskega označevanja. V Sloveniji informacije o sprejeti zakonodaji na tem področju niso nikjer strnjeno povzete, zato bi bilo smiselno v okviru Portala Enegetika (<https://www.energetika-portal.si/>) tak pregled pripraviti in ga redno osveževati. Ob večjih spremembah bi bilo treba zagotoviti tudi ustrezno informiranje in izobraževanje zavezancev.

VIRI PODATKOV

- Poslovno poročilo Tržnega inšpektorata Republike Slovenije 2019, februar 2020, poglavji 5.3.10 in 5.3.11 (<https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavu/TIRS/Poslovna-porocila/TirsPoslovnoPorocilo2019.pdf>)
- Sektorski program nadzora v letu 2020: Tržni inšpektorat Republike Slovenije (<https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavu/TIRS/Sektorski-program-nadzora/Sektorski-program-2020>)
- Letno poročilo o delu Inšpektorata RS za infrastrukturo za leto 2019, april 2020 (<https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavu/IRSI/Dokumenti/letna-porocila/Porocilo-o-delu-2019.pdf>)
- Letni načrt dela Inšpektorata RS za infrastrukturo za leto 2020, marec 2020 (<https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavu/IRSI/Dokumenti/letni-nacrt-dela-2020.pdf>)
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)
- European Commission: About the energy label and ecodesign (https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/about_en)
- Evropska komisija – Informativni pregled: Na kratko o novih energijskih nalepkah, Bruselj, 11. marca 2019 (http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-19-1596_sl.htm)
- European Commission – Press Release: New rules make household appliances more sustainable, Bruselj, 1. oktober 2019 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_5895)

DATUM PRIPRAVE

4. maj 2020